

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/321
KARAR NO : 2021/374
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Sözle me tarafı olmayan davacı adına kaçak su kullandı ı iddiasıyla tahakkuk ettirilen para cezasının iptali istemiyle açılan davanın **DAR YARGI YER NDE** görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M.A.
Davalı : Manisa Su ve Kanalizasyon dairesi (MASK) Genel Müdürlü ü
Vekili : Av. Z.D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, Manisa ili, ehzadeler ilçesi, A a 1 Çobanisa Mahallesi, Zeytinlik Çıkmazı No: adresinde bulunan F.B. adına kayıtlı 425288 numaralı mesken tipi su aboneli ine ait su sayacından düz boru ile ba lantı yapılarak kaçak su kullanıldı ından bahisle davalı idarece tahakkuk ettirilen 13.200 TL idari para cezasının, söz konusu adreste hiç oturmadı ı gerekçesiyle iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Manisa 2. Sulh Ceza Hakimli i, 28/01/2021 tarihli ve D. . 2020/2645 sayılı kararı** ile, "*ba vuruya konu idari yaptırım konusundaki incelemenin dari Yargının görev alanına girdi i anla ıldı ından ba vurunun Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesi gere ince reddine*" karar vermi , kararın itiraz edilmeksizin 08/03/2021 tarihinde kesinle ti i anla ılmı tır. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir;

"...davaya konu edilen i lemin, idarece kamu gücüne dayanılarak hazırlanmı ve tek taraflı olarak uygulanan bir idari i lem niteli inde oldu unun kabulünün gerekti i gibi bu tür kamu hizmetlerinin ifası sırasında idare ile kamu hizmetinden yararlananlar arasında sözleşme yapılmamasından önceki a amada, idarenin tek taraflı ve kamu gücüne dayalı olarak yerine getirdi i idari tasarruflarından do an uyu mazlıkların da idari yargı yerinde çözümlenece inin kabulü gerekti i..."

3. Davacı bu kez benzer istemle idari yargıda dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. **Manisa 1. dare Mahkemesi, E.2021/213 sayılı dosyasında 19/03/2021 tarihli gönderme kararına istinaden;** 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 06/04/2021 tarih ve E.2021/213 sayılı üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine ba vurmu tur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir:

"Hukukta "sözle me", iki tarafın kar ılıklı ve birbirine uygun surette rızalarını beyan etmeleri suretiyle olu turdukları hukuksal i lem olarak tanımlanmaktadır. Seri ekilde

üretilen ve düzenli bir şekilde kullanımı gereken elektrik ve su gibi kamu hizmeti tekil eden malların alım-satımı, mal üreten kurulu ile tüketici arasında yapılan abonman sözleşmeleri ile sağlanmaktadır. Abonman sözleşmeleri daha çok "tip sözleşme" görünümünde olup; hizmetten yararlanan kişinin, sözleşmeyi üretici şirket ile birlikte düzenlemesi de il, artları ve hükümleri önceden belli edilen sözleşmeye katılımı (iltihak) söz konusu olmaktadır. Bu tip sözleşmeler genellikle, önceden hizmet veren kurulu tarafından belirlenen artların ve hükümlerin hizmetten yararlanan tarafından toptan kabul edilmesi ve imzalanması suretiyle meydana getirilmektedir. Ancak bu durumun, hizmet veren kurulu ile hizmetten yararlanan kişi arasındaki akdi ilişkiyi kamu hukuku ilişkiye dönüştürmediği, taraflar arasında özel hukuk ilke ve esaslarının geçerli olduğu bir Borçlar Hukuku ilişkiyi kurduğu kabul edilmektedir. Böyle olunca da özel hukuk ilişkiyi kabul edilen abonman sözleşmesinin uygulanması ile ilgili olarak taraflar arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü, özel hukuk ilke ve esaslarına göre adli yargı yerlerinin görevinde bulunmaktadır.

Manisa Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon Dairesi Genel Müdürlüğü'nün Tarifeler Yönetmeliği'nin 2. maddesinde; "Bu Yönetmelik, Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetki alanı içerisinde kalan abonelere götürdüğü, her türlü hizmetin bedeli, teminat ve yaptırımları ile bunların tahakkuk ve tahsiline ilişkin usul ve esasları kapsar", 3. maddesinde; "b) Su aboneleri: dairenin sadece su hizmetinden yararlanan abonelerdir. Bu tip abonelere su tarifesi ile hizmet, teminat ve yaptırım bedelleri uygulanır.", 6. maddesinde; "d) Nispetiye (antiye) tarifesi uygulanacak aboneler: Yapı ruhsatı belgesine istinaden antiye bina, ihata duvarı vb. yapılarda kullanılmak üzere su verilen aboneler" Hükümlerine yer verilmiştir; "Kaçak su" başlıklı 37. maddesinde; "(1) Abone olmaksızın daireye ait su dağıtım hattı, ube yolu hattından, kuyu veya kaynaktan boru döşeyerek, motor kullanarak, ebekeyi delerek su temin etmek ve kullanmak, sayaç yerine boru takmak, kayıtsız sayaç takmak, abone olmasına rağmen daireye haber vermeksizin sayacı sökerek tüketim endeksini bozmak, sayacın tüketimini doğrudan olarak kaydetmesini önleyecek bir tertibat kurarak su temin etmek ve kullanmak, idarenin kapatmış olduğu suyu açarak kullanmak, ehil ebeke suyu haricinde, kendi imkânları ile dairenin görev alanı içerisinde kalan yeraltı veya yerüstü kaynaklarından izinsiz ve ruhsatsız olarak su temin ederek atıksu üretmek, izlenmesi yasak olan fiillerden olup, aynı zamanda kaçak su olarak tanımlanır(...); "Kaçak su tespit ekli ve yaptırımları" yaptırımları başlıklı 38. maddesinde; (1) Kaçak su kullananlar hakkında daire görevlilerince tutanak tanzim edilir. (2) Aykırı fiilin tespiti, en az iki daire personeli tarafından mahallinde yapılacak ara tırma ve soru turma neticesinde belirlenir. (3) Bu tutanakta aykırı fiilin ekli, varsa sayaç ve endeksi hakkında bilgi ve tespit edilen süre ile ilgili bilgiler ayrıntılı olarak kaydedilir. (4) Kaçak su kullanımının foto rafı ve inandırıcı belge ve deliller tutanak eki olmak üzere hazırlanır. (5) Aykırı fiilin tespiti için tanzim edilen tutanak kaçak su kullanan gerçek ve tüzel kişilere, varsa aboneliğinin tespiti halinde aboneye tutulur. Kaçak kullanım yerinde, kaçak kullananın tespit edilemediği durumda adrese tanzim edilir. Adresteki kaçak kullanan kişinin tespiti için yasal soru turma yapılır. Yasal soru turma sonucunda kaçak kullanan tespit edildikten sonra yönetmelik gereği Genel Kurulca belirlenen maktu para cezası uygulanır. (6) Kaçak su kullanımının tespit edilmesinde, idarenin tespitini doğrudan bulgu ve belgelere dayandırması esastır. (7) Abone, kaçak tahakkukuna ilişkin olarak kendisine tebliğ edilen faturaya, kanıt ve belgelerle birlikte 7 (yedi) gün içerisinde itiraz edebilir. Bu itiraz daire tarafından en geç 1 (bir) ay içerisinde sonuçlandırılır. "Kaçak su kullanma süresinin tespiti" başlıklı 39. maddesinde; (1) Sayaçta tüketimde, sayacın endeksinin dairece uygun bulunması halinde, sayacın gösterdiği tüketim miktarı esas alınır; "Kaçak olarak tüketilen su miktarının tespiti, hesaplanması ve yaptırımları" başlıklı 40. maddesinde; (1) Kaçak su tespit edilen kullanım yerinde tüketilen su miktarının hesaplanmasında, a) Tüketimi doğrudan olarak kayıt eden bir sayaç varsa, sayacın gösterdiği tüketim miktarı esas alınır. b) Sayaç çalışmıyor ise, abonelin öncelikle ihtilafsız dönem olarak kabul edilen bir önceki yılın aynı dönemlerine ait tüketimleri esas alınarak aylık tüketim ortalaması üzerinden tespit edilir. Bir yıl öncesine ait tahakkuka başlanmı tüketimi yoksa, tahakkuka başlanmı son üç aylık ortalama tüketim esas alınarak tahakkuk ettirilir.; "Usulsüz su vermek ve yaptırımları" başlıklı 47. maddesinde; (1)

Aboneler, daimi veya geçici ba lantı yaparak ba kalarına su veremez.; "Usulsüz su kullanmak ve yaptırımları" ba lıklı 48. maddesinde; (1) dare ile abone sözleşme yapılmadan ba kası adına tahakkuk eden su bedellerini ödeyerek su tüketilmesi halinde; idarece fiili kullanıcıya süreli ihtar gönderilerek aboneli in devralınması, aksi halde suyun kapatılacağı hususu bildirilir. Bildirimde verilen süre sonunda abonelik devralınmaz ise aboneli in suyu kullanıma kapatılır.; "Abone olma şartları ve uygulama esasları" ba lıklı 52. maddesinde; (1) Özel veya tüzel ki iler gayrimenkullerine su ve kanalizasyon ba latmak için bir dilekçe ile birlikte daremize müracaat ederek abone olmak zorundadırlar.; " n aatlarda kullanılan suyun hesap edilmesi" ba lı unı ta ryan 65. maddesinde; (1) n aat halindeki binalarda, yapının tamamlanmasına kadar in aat tarifesi uygulanır. a) n aat abonelerinden atıksu bedeli alınmaz, b) n aatı biten yapılarda, in aat hesabı, sayaç muayene raporuna göre kesilir" Düzenlemeleri yer almı tır.

Kamu idarelerince elektrik, su ve do algaz gibi belli bir tarife üzerinden bedeli belirlenmek suretiyle da ıtılan kamu hizmetlerinden, taraflar arasında imzalanan abonman sözleşme kar ılı nda yararlanılmakta olup, bu sözleşme melerinde hizmet konusu ile artlarının ve kar ılıklı hak ve borçların belirlendi i, sözleşme hüküm altına alınan hususlarda tarafların edimlerini yerine getirmekten kaçınmaları halinde ise, yine sözleşme gere ince cezai artılara ili kin hükümlerin uygulanacağı açık oldu undan, bu sözleşme melerin uygulanmasından do an uyu mazlıkların özel hukuk hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenece i tartı masızdır.

Bununla birlikte, bu tür kamu hizmetlerinin ifası sırasında idare ile kamu hizmetinden yararlananlar arasında sözleşme menin yapılmasından önceki a amada, idarenin tek taraflı ve kamu gücüne dayalı olarak yerine getirdi i idari tasarruflarından do an uyu mazlıkların da idari yargı alanında çözümlenece inin kabulü gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının A a ı Çobanisa Mahallesi nkılap Caddesi No:68 ehzadeler/Manisa adresinde oturdu u dönemde kaçak su kullanıldı ının tespiti üzerine davalı Manisa Su ve Kanalizasyon dairesi Genel Müdürlü ü tarafından 04/10/2017 tarihinde 13.200,00 TL ceza tahakkuk ettirildi i, i lemin davacıya tebli edilmesi üzerine, dava konusu i lemin iptali istemiyle 23/09/2020 tarihinde Manisa 2. Sulh Ceza Hakimli ine ba vuruldu u, ba vurusunun Manisa 2. Sulh Ceza Hakimli inin 28/01/2021 tarih ve 2020/2645 De i ik Nolu kararı ile reddedilerek kesinle mesi üzerine bakılan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Olayda taraflar arasında abonelik sözleşme mesi bulundu u ve dava konusu i lemin de Abone Sözleşme mesi ve onun i aret etti i Tarifeler Yönetmeli i hükümlerine istinaden ve kullanılan su tüketimi dikkate alınarak yapılan hesaplama sonucunda kaçak su bedeli tahakkuk ettirildi i görülmektedir.

Bu nedenle, idari bir sözleşme menin uygulanmasından kaynaklanmayan, davacı abone ile davalı idare arasında yapılmı su abone sözleşme mesine dayalı olarak ortaya çıkan uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmı tır."

III. LG L HUKUK

5. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve mtiyazları" ba lıklı 15. maddesinin (d) bendinde, özel kanunları gere ince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dı ndaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken do al gaz, su, atık su ve hizmet kar ılı ı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmı tır.

6. 2560 sayılı stanbul Su ve Kanalizasyon dairesi Genel Müdürlü ü Kurulu Ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1. maddesi ile, stanbul Büyük ehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden i letmek üzere stanbul Büyük ehir Belediyesine ba lı müstakil bütçeli ve kamu tüzel ki ili ini haiz bir kurulu olarak stanbul Su ve Kanalizasyon dairesi Genel Müdürlü ü kurulmu tur.

7. Anılan 2560 sayılı Kanun'un 13. maddesinin (a) bendinde, su satışı ve kullanılmı suların uzakla tırılmasına kar ılıklı, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler SK 'nin gelirleri arasında sayılmı ; aynı Kanun'un de i ik 23. maddesinde, "Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmı suların uzakla tırılması, septik çukurların bo altılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde yönetim ve i letme giderleri ile, amortismanları do rudan gider yazılan (aktifle tirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve %10'dan a a ı olmayacak nispetinde bir kâr oranı esas alınır. Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir." hükümlerine yer verilmi tir.

8. 2560 sayılı Kanun'un 23. maddesine göre düzenlenen MASK tarifeler Yönetmeli i'nin "Kaçak Su" ba lıklı 38. maddesi öyledir:

"(1) Abone olmaksızın dareye ait su da tım hattı, ube yolu hattından, kuyu veya kaynaktan boru dö eyerek, motor ba layarak, ebekeyi delerek su temin etmek ve kullanmak, sayaç yerine boru takmak, kayıtsız sayaç takmak, abone olmasına ra men dareye haber vermeksizin sayacı sökerek tüketim endeksini bozmak, sayacın tüketimini do ru olarak kaydetmesini önleyecek bir tertibat kurarak su temin etmek ve kullanmak, derenin kapatmı oldu u suyu açarak kullanmak, ehir ebeke suyu haricinde, kendi imkânları ile derenin görev alanı içerisinde kalan yeraltı veya yerüstü kaynaklarından izinsiz ve ruhsatsız olarak su temin ederek atıksu üretmek, i lenmesi yasak olan fiillerden olup, aynı zamanda kaçak su olarak tanımlanır.

(2) Yukarıda i lenmesi yasak olan fiilleri i leyerek kaçak su tüketenlerden, kaçak su bedeli olarak tahsil edilecek olan su ve atıksu kullanımının dı nda ayrıca, her yıl, Genel Kurulca belirlenen maktu bedel alınır."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

9. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı mın esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

11. Dava, Manisa Su ve Kanalizasyon dairesi Genel Müdürlü ünçe kaçak su kullanıldı ndan bahisle davacı hakkında tesis edilen 13.200 TL para cezasının iptali istemiyle açılmı tir.

12. Davalı MASK , Anayasa'da belirtilen mahalli mü terek ihtiyaçları kar ılılamak amacı do rultusunda belediyelerce yerine getirilen kamu hizmetleri arasında yer alan su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek üzere; Büyük ehir Belediyesine ba lı, müstakil bütçeli ve kamu tüzel ki ili ini haiz olarak kanunla kurulmu bir kamu kurulu udur.

13. Böyle olmakla birlikte, bu kurulu nun ki ilere sa ladı ı hizmete ili kin i lemlerinin yargısal denetimini yapacak yargı düzenini belirleyebilmek için, i lemin özel hukuk ili kilerinden veya kamusal yetkilerin kullanılmasından do up do madı ına bakmak gerekir.

14. Kamu idarelerince elektrik, su ve do algaz gibi belli bir tarife üzerinden bedeli belirlenmek suretiyle da ıtılan kamu hizmetlerinden, taraflar arasında imzalanan abonman sözleşmesi kar ılı ında yararlanılmakta olup, bu sözleşmelerde hizmet konusu ile artlarının ve kar ılıklı hak ve borçların belirlendi i, sözleşme hüküm altına alınan hususlarda tarafların edimlerini yerine getirmekten kaçınmaları halinde ise, yine sözleşme gere ince cezai artlara ili kin hükümlerin uygulanaca ı açık oldu undan, bu sözleşmelerin uygulanmasından do an uyu mazlıkların özel hukuk hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenece i tartışmalıdır.

15. Olayda ise, Davacının söz konusu adreste hiç ikamet etmedi ini ileri sürdü ü ancak kaçak su kullanıldı ından bahisle bedelinin ve tahakkuk ettirilen cezasının dava konusu i lemlerle davacıdan istenildi i, ayrıca ortada taraflar arasında tesis edilmi bir abonelik sözleşmesi bulunmadı ı, abonelik sözleşmesinin davalı MASK ile F.B. isimli üçüncü bir ki i arasında yapıldı ı anlaşılmaktadır. Bu haliyle dava konusu i lemin, idarece kamu gücüne dayanılarak hazırlanmı ve tek taraflı olarak uygulanan bir idari i lem niteli inde oldu unun kabulü gerekmektedir.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Manisa 1. dare Mahkemesinin 19/03/2021 tarihli, E.2021/213 sayılı ba vurusunun reddine karar verilmesi gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YER N NGÖREVL OLDU UNA,

B. Manisa 1. dare Mahkemesinin 19/03/2021 tarihli, E.2021/213 sayılı BA VURUSUNUN REDD NE,

07/06/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN